

Anna-Maria

har Europa som arbetsfält

Anna-Maria Helsing har skapat sig ett namn som kapellmästare efter att ha dirigerat bland annat ledande nordiska orkestrar och operahus. Hennes kalender är fulltecknad med jobb hela detta år, men i dagsläget har hon ingen aning om hur verkligheten kommer att se ut.

Text: Margaretha Sundkvist

När regeringen, på grund av coronaepidemin, utlyste undantagstillstånd i fjol våras blev många kulturarbetare utan jobb över en natt. Restriktionerna i Finland och i flera andra europeiska länder drabbade i hög grad kapellmästaren **Anna-Maria Helsing**.

–Vi som jobbar med kultur och konst har insett hur viktigt det är, både för oss själva och för publiken. Men vi har också insett hur bräckligt uppbyggt vårt samhälle är. Just nu ligger vi i en vågskål. En av de mest väsentliga frågorna är hur vi ska finansiera kulturen i framtiden, säger Anna-Maria.

–Risken är stor att vi förlorar det vi byggt upp under flera hundra år, ett kulturkapital som bör förvaltas.

Efter ett par månaders arbete i sträck med operor och orkestergig blev Anna-Maria från början av mars i fjol till slutet av september utan jobb.

–Det hjälpte inte att min kalender var fullbokad när allt ställdes in. Situationen var för mig, liksom för de flesta andra kulturarbetare, mycket ovanlig. Samtidigt tror jag att vi lärde oss något av situationen. Den fick oss att tänka till, säger hon.

–Men för till exempel en musiker på hög nivå är det inte lätt att jobba med annat emellan. För att bibehålla den höga nivån krävs det konstant övning.

Anna-Maria har Europa...

Forts. från föregående uppslag

Anna-Maria beskriver känslan som att gå på gungfly. Hon har aldrig tidigare jobbat så mycket med administrativa uppgifter som under senaste år.

–Innan coronaepidemin betydde en bokning kontrakt. Nu planerar vi för fullt, men en massa planer ger tyvärr inte resultat.

RUSK-festival i november

Jag träffar Anna-Maria Helsing i Campus Allegro i Jakobstad i slutet av november. Anledningen till att hon befinner sig i Jakobstad är att hon redan hösten 2019 utsågs till konstnärlig ledare för festivalen RUSK Kammarmusik.

Kammarmusikfestivalen, som arrangerades första gången i november 2013 på initiativ av klarinettisten Christoffer Sundqvist och kompositören Sebastian Fagerlund, har präglats av fördomsfrihet, skaparglädje samt internationellt och nationellt toppkunnande. RUSK-festivalen har hittat sin publik och sin plats i Jakobstadstrakten. Den har berikat stadens och regionens kulturliv.

När Christoffer Sundqvist och Sebastian Fagerlund tackade för sig efter sju år som konstnärliga ledare kontaktade arrangören Jakobstads Sinfonietta Anna-Maria Helsing.

–Det var med stor glädje och förväntan jag tog emot det hedersamma uppdraget att ta över det konstnärliga ledarskapet, säger Anna-Maria som såg fram emot att bjuda publiken på spännande om-RUSKande musikupplevelser.

–Min vision var att samla artister på högsta nivå och skapa konserter och evenemang som jag själv skulle vilja gå på, det vill säga utmana varandra till nya berikande upptäckter.

Men verkligheten blev en helt annan än planeringen. På grund av de rådande omständigheterna beträffande den pågående coronapandemin beslöt arrangören, i samarbete med den konstnärliga ledaren, att skjuta fram fjolårets festival till november i år.

–Det var ett tungt beslut. I den utmanande tid vi lever i är behovet av kultur stort, kanske större än någonsin tidigare. RUSK har sedan festivalens start utgjort en ljuskälla som bryter av novembermörkret, konstaterar Anna-Maria och meddelar att tidpunkten för årets festival är 23–27 november.

Men trots att man sköt fram fjolårets festival tystnade inte musiken. I stället för att arrangera en traditionell RUSK-vecka

bjöd man in ett mindre antal artister för att i samarbete med Yle Klassinen streama två konserter, nämligen *WTC – World To Come* och *Less Is More – A Prayer*.

–Festivaltemat *Less Is More* (mindre är mer) känns med facit i hand lite ödesdigert. Men vi rättade oss naturligtvis efter rådande restriktioner. Och om man ser det från den positiva sidan blir det ju ändå lite ”more is more”, tack vare att vi, förutom de konserter som live-streamades i fjol och som även Yle Klassinen sände på radio, dessutom får en fullspäckad konsertvecka i år, säger Anna-Maria.

Mångsidig musikalisk karriär

Anna-Maria Helsing har examen som violinist från Konservatoriet i Jakobstad. År 1999 vann hon första pris som violinist i den internationella tävlingen för nutida musik för unga artister i Warszawa. Följande år avlade hon diplomexamen vid musikakademin i Bydgoszcz i Polen.

Hon studerade orkesterdirigering, under Leif Segerstams ledning, vid Sibelius Akademin 2004–2007 och har deltagit i mästarclasser med dirigenter som till exempel Esa-Pekka Salonen, Gustavo Dudamel och Jorma Panula.

Under årens gång har hon skapat sig ett namn som kapellmästare efter att ha dirigerat bland annat ledande nordiska orkestrar och operahus. Hon debuterade 2008 som orkesterdirigent med Helsingfors stadsorkester.

Från 2008 till 2009 medverkade hon i International Conductor's Academy Allianz i London och dirigerade Philharmonia Orchestra vid avslutningskonserten i Royal Festival Hall.

Opera är också välbekant för Anna-Maria Helsing. Hon debuterade som operadirigent på Nationaloperan i Helsingfors 2008 och 2011 dirigerade hon i samband med operafestivalen i Nyslott.

Stil och känsla förknippad med modernism samt nutida musik ligger hennes hjärta nära. Många är de välrenommerade orkestrar som hon samarbetat med, till exempel Radions symfoniorkester, Helsingfors stadsorkester, Tampere Filharmonia, Tapiola Sinfonietta, Stockholms kungliga filharmoniker, Göteborgs, Sveriges Radios och Malmös symfoniorkestrar, Norges radios symfoniorkester med flera.

Hon har även dirigerat Danmarks och Sveriges kungliga operor, Estlands nationalorkester, BBC Philharmonic, BBC Concert Orchestra, finska nationaloperan, Islands Symfoniorkester och Göteborgsoperan.

Anna-Maria Helsing dirigerade för första gången BBC Concert Orchestra, med säte i London, i januari 2019. Genast där-

”
I den utmanande tid vi lever i är behovet av kultur stort, kanske större än någonsin tidigare.

Foto Kasper Dalkarl

efter bokades hon för två konserter. I juni ställde hon upp med några dagars varsel och debuterade samtidigt i Queen Elizabeth Hall.

I fjol våras fick hon kontrakt som första gästdirigent för BBC Concert Orchestra, en av rundradiobolagets fem orkestrar. Hon blev då den fjärde finländska dirigenten, vid sidan om Sakari Oramo, John Storgårds och Salia Stasevska, knuten till BBC-orkestrarna.

–Det är roligt att jobba med den brittiska orkestern. Vårt samarbete klickade genast och jag uppskattar speciellt den brittiska humorn, säger Anna-Maria.

Medverkar i Kronoby i vår

Den 17 april får publiken höra Anna-Maria Helsing spela fiol i orkestern i sam-

band med nyuppförandet av själamässan *Mörkrets ljus* i Kronoby kyrka. Ett åttioal sångare och ett tjugotal musiker kommer då, tillsammans med recitator Ylva Ekblad, att framföra texter av Lolan Björkman och musik av Eva-Lott Björklund.

I fjol våras beviljade Svenska kulturfonden extra bidrag där kulturarbetare kunde söka stipendium för konstnärligt arbete. Ett av de projekt som fick understöd var en virtuell dirigentkurs i DUNK:s (De ungas musikförbund) regi med Anna-Maria Helsing som kursledare.

–Jag fick en snilleblist att använda musiken från själamässan som bas för en onlinekurs för dirigenter. Kursen, med närmare nittio deltagare, startade i maj. I kursen deltar även några personer från bland annat Åland och Sverige. Det känns bra

att ha möjlighet att föra ut finländsk nutida musik också utomlands.

Många fina upplevelser

Ett normalt år, det vill säga ett år utan corona, tillbringar Anna-Maria Helsing ungefär etthundrafemtio dagar på resande fot. Utöver det förbereder hon mycket jobb hemma.

–Att förbereda kommande jobb tar mer tid än att genomföra jobben, konstaterar hon.

Hon har naturligtvis många fina minnen från olika resor och uppträdanden.

–Ett av de finaste minnena är då jag i samband med Topeliusårets 200-årsjubileum hade möjlighet att ge konsert tillsammans med min syster Pia-Karin Helsing på hemmaplan i Munsala kyrka. Det var andra gången vi uppträdde där inför en fullsatt kyrka, berättar hon.

–Min mångmusikaliska syster, som bland annat är sopran och cellist, är bosatt i Sverige. Vi träffas tyvärr inte så ofta. Därför minns jag med värme och glädje våra gemensamma konserter i hembygdens kyrka.

Överlag lämnar operaföreställningar både djupare avtryck och minnen än till exempel konserter.

–När det gäller konserter jobbar jag vanligen endast två–fyra dagar med orkestrarna, i samband med operor handlar det ibland om fyra–fem veckor. Under den tiden hinner man umgås mer och lär, tack vare det, känna varandra bättre, säger Anna-Maria.

–När jag gjort opera till exempel på Åland eller återkommit ofta till konserter på Island har jag fått många vänner där och dessutom hunnit turista och upptäcka nya platser, tillägger hon och ser fram emot nya utmaningar.

KORT OM ANNA-MARIA

Ålder: 49 år.

Född i:

Södertälje, Sverige.

Uppväxt i:

Munsala, Österbotten.

Yrke:

Kapellmästare/orkesterdirigent.

Språkkunskaper:

Munsaladialekt, svenska, finska, engelska, polska.

Fritidsintressen:

Att plocka svamp, vistas på stugan i Öja, kortspelet pidro.

Favoritmat:

Hemlagad siskonkorvsoppa (nyupptäckt favorit), svamp på hösten, god mat överlag.

Uppskattar:

Folk som har tänkt till och som visar en känslighet inför andra människor, öppenhet och ärlighet.

Ogillar:

Aningslöshet, okänslighet, självupptagenhet, fasader, elakhet.

Drömmar om:

Att kunna återgå till fysisk kontakt med människor och att uppträda inför större publik igen.

Foto: Hagström Media.

